

Tasa-arvoa vanhemmuuteen työelämässä -podcast-sarja

Väestöliitto, 2021

Jakso 3: Iskä ei ole perheen statisti

Tuija Pehkonen ja Anna Kokko

Kesto: 27:36

Päärahoittaja: Työsuojelurahasto

Podcast on toteutettu 18.3.2021 etä-äänityksenä. Sarja on 4-osainen.

3 puhujaa

Keskustelijat: Tuija Pehkonen, toimittaja ja vaikuttaja

Anna Kokko, hankepäällikkö ja erityisasiantuntija, Väestöliitto

Fasilitoija: Anna Kilponen, työelämäasiantuntija, Repo Work Oy

[äänite alkaa]

Kilponen: Tervetuloa kuuntelemaan Tasa-arvoa vanhemmuuteen työelämässä -kampanjan podcastia. Kampanjan toteuttajana toimii Väestöliitto ja rahoittajana Työsuojelurahasto. Podcasteissa kuullaan tunnettujen vaikuttajien ja asiantuntijoiden ajatuksia ja omakohtaisia kokemuksia tasa-arvoisuudesta ja vanhemmuudesta.

Minä olen työelämäasiantuntija Anna Kilponen Repo Workista ja vieraana ovat tänään etäyhteyksillä mukana toimittaja ja vaikuttaja Tuija Pehkonen ja Väestöliiton hankepäällikkö ja erityisasiantuntija Anna Kokko. Tervetuloa.

Pehkonen: Kiitos.

Kokko: Kiitoksia.

Kilponen: Tämän kampanjan tavoitteena on edistää vanhemmuuden tasa-arvoa erityisesti työelämässä. Tuija ja Anna, miksi tästä aiheesta on tärkeää puhua?

Pehkonen: Molemmat on hetken hiljaa, kun ollaan etäyhteyksillä, niin molemmat antaa kohteliaasti toisilleen tilaa. Ehkä mä voin sanoa omasta puolestani, täällä puhuu nyt siis Tuija, että tämä on tosi tärkeä asia ja tietysti tämä on sellainen asia, mikä tällä hetkellä puolivuotiaan pienen pojan äitinä koskettaa tosi paljon. Ja sitten itse mietin niin, että tasa-arvoasiat minulle henkilökohtaisesti on aina ollut tosi tärkeitä, toivottavasti ne olisivat tärkeitä meistä joka ikiselle. Ja tietysti vaikka juuri tässä kampanjassa puhutaan paljon myös isien oikeuksista ja isien vanhempainvapaista ja tämmöisistä asioista, niin se kolikon toinen puoli on sitten äitien asiat. Eli ikään kuin näistä ei myöskään voi puhua toisesta puolesta, jos

ei puhu myöskin siitä toisesta, että asioilla on aina kaksi puolta ja kaikkien vanhempien tasa-arvo edistää kaikkien vanhempien asioita, ehkä sen voisi niin jotenkin kilpistää sen asian.

Kokko: Ajattelen juuri näin, että monelle tasaveroinen vanhemmuus on lähtökohtaisesti tärkeä arvo ja sitä kohti koetaan tärkeäksi mennä, mutta mitä kaikkea se sitten käytännössä tarkoittaa ja mitä esteitä voi matkalle tulla, että tästä tasa-arvoisesta vanhemmuudesta eri puolineen on todella tärkeää puhua tänäkin päivänä ja 2020-luvulla ja siinä on paljon hyviä puolia, niitä on valtavan paljon. Sitten on joitakin esteitä, joita meidän pitäisi vielä ylittää. Meillä on vielä paljon sitä historiallista painolastia ja menneiden sukupolvien käsityksiä liikkeellä siitä, että minkälainen on hyvä äiti tai mitä isän rooliin kuuluu, ja siinä on kovasti jo tapahtumassa muutosta ja murrosta, ja paljon on ollut toisenlaistakin vanhemmuutta ja otettu pesäeroa niihin edeltäviin, jopa omien vanhempien toimintatapoihin, mutta tämä muutos on vielä kesken ja sitä me haluamme tällä kampanjalla myös viedä sitten aimo harppauksen eteenpäin.

Pehkonen: Ja nyt kun Anna sanot tuon historiallisen painolastin, niin minä koen, että se historiallinen painolasti on nimenomaan se, mitä aika moni kantaa mukanaan vähän tahtomattaan, ja ehkä huomaamattakin, ja sen takia näistä asioista puhutaan ja niitä tuodaan näkyväksi, niin sitten joka ikinen meistä voi myöskin tarkastella sitä omaa käytöstään vähän kriittisestikin, mikä ei aina välttämättä ole niin helppoa, koska on helppo sanoa, että olen tasa-arvon kannattaja ja minä olen feministi ja mitä ikinä, mutta onko kuitenkin niin, että aika monella meistä on huomaamatta käytössä sellaisia tapoja ja rakenteita, jotka kuitenkin sitten jollain tapaa myöskin ylläpitää sitä epätasa-arvoa?

Kokko: Tässä oli juuri tänään itseasiassa lehdessä testi, jonka jokainen vanhempi voi tehdä metatöistä ja se osoittaa varmasti esimerkiksi, jos sitä tänään tuolla eri perheissä käydään läpi, mitä orientoivaa työtä kotona on ja kuinka se tehdään näkyväksi. Ja siinä voi tulla, tai on ehkä mennyt aamupala väärään kurkkuun, kun siinä on oikeasti hienosti listattu niitä ruoan hankkimiseen ja vaatehankintoihin ja pyykinpesun valmistelun vaiheisiin liittyviä asioita, jotka tietyllä tavalla on ehkä oletettu monin tavoin kuuluvaksi enemmän sinne naisen tontille ja naisen rooliin, ja sitten siellä on toisaalta näitä korjaustyötä ja pihatöitä, ja ne on ehkä perinteisesti ajateltu kuuluvan enemmän sinne isän ja miehen pakkiin, mutta tämmöiset kun laittaa oikein auki listaksi ja he näkevät sen, että miten paljon päivässä, viikossa ja kuukaudessa kotona tehdään asioita ja jonkun pitää ne tehdä, jonkun ihmisen pitää niitä asioita tehdä ja niihin tarttua ja kantaa niistä se vastuu. Ja odotan kyllä todella mielenkiinnolla, että miten Suomessa tässä nämä pariskunnat testejä tekevät ja mitä löydöksiä sieltä tulee.

Pehkonen: Hei mahtavaa, että otit esiin tämän testin, minä lupaan, että meidän perhe menee ehdottomasti tekemään tämän testin ja tuloksia odotellessa, mutta tähän keskusteluun tulee todella helposti, tähän tasa-arvokeskusteluun sellainen sävy, että ajatellaan, että se tasa-arvo olisi sitä, että minun nyt naisena täytyy väen väkisin mennä tekemään niitä remonttihommia, vaikka ne ei tuntuisi minulle luontevilta ja vaikka ne jostain syystä saattaisivat tuntua sitten perheelle toiselle osapuolelle luontevilta, tai että hänen on nyt pakko sitten tehdä jotakin perinteisesti ehkä naisen rooliin kuuluvaa hommaa, jotta meidän perheessä toteutuu tasa-arvo. Ja minä ainakin itse koen, että se ei missään nimessä, että tasa-arvo ei tule sillä, että minä lähdän vasaran kanssa heilumaan, jos se ei tunnu oikein omalta. Tai että Eero lähtee

sitten tekemään jotain perinteisesti naiselle katsottuja hommia. Hän muuten tekee esimerkiksi keittiötöitä tosi mielellään, ja meidän perheessä ehdottomasti enemmän on pyyhkimässä siellä pöytiä, mikä on hyvä asia, koska se ei tunnu minusta luontevalta.

Mutta minä ajattelen, että tasa-arvo tulee siitä, että ei automaattisesti oleteta, että vaikkapa se lastenvaatteiden hankinta tai vaikkapa ruoan ostaminen kuuluu äidille, tai että automaattisesti lampun vaihtaminen tai auton renkaiden vaihtaminen on ismän hommaa. Että ennemminkin niin, että jokainen perheessä sitten löytää ne omat tavat, ja onhan meillä paljon perheitä, joissa on kaksi isiä tai kaksi äitiä, tai mitä tahansa kombinaatioita, että ei ikään kuin pidä unohtaa sitä puolta asiasta.

Kokko: Joo, ei pidä unohtaa, meitä on monenlaisia perheitä, ja jokainen oikeastaan ideaalitulanteessa voisi rakentaa sen oman arkensa juuri näin, että katsotaan, mikä tässä meidän perheessä ja tässä tilanteessa ja meidän työkuvioissa ja työvuoroissa ja työajoissa tuntuu luontevalta. Ja siihen vaikuttaa moni muukin asia, lasten lukumäärä ja iät ja moni muu seikka. Tuli mieleen tällainen, kun Väestöliitto teki aikoinaan Perhebarometrin, jossa kyseltiin ihmisten käsityksiä perhe-elämästä, ja siellä nousi kauhukuva tällaisesta Prisma-perheestä, että yhdessä mennään lauantairuuhkaan kärryjen kanssa ja haetaan kauhea määrä ruokaa ja siellä on sitten hiki, toppavaatteissa ollaan ja kaikki ärtyvät ja karjuvat toisilleen, niin se on jotenkin sellainen ehkä kulminaatio siitä, että jokainen perhe myös voisi oikeasti ratkaista, että miten meidän perheessämme arkea eletään. Ja onko ihan pakko mennä koko perhe juuri samaan aikaan kuin kaikki muut tekemään niitä ostoksia, vai löytyykö siihen luovia tapoja.

No nyt tietysti koronavuosi on tuonut kaiken tällaisen etäostamisen ja kassit eteiseen, enemmänkin vielä monen perheen arkityökalupakkiin, toimivaksi osaksi arkea, ja toisaalta on mietitty, että okei, yksi voi mennä kauppaan jo toinen voi tehdä sinä aikana jotain muuta, ei ole edes järkevää tai suositeltavaa, että mennään koko perhe yhdessä kauppakeskuksiin. Mutta haluan tarttua juuri tähän, mitä Tuija toiti esiin, että perheet ovat hyvin erilaisia, ja tämä testi, johon viittasin, sielläkin onneksi puhuttiin vanhemmista, puolisoista, että siellä ei ollenkaan sukupuolitettu sitä, että kenelle nämä kuuluvat, mutta tietysti me kaikki tunnistamme ne perinteisesti tietyt asiat ovat sellaisia, jotka on mielletty naisten töiksi.

Pehkonen: Pakko sanoa tästä prismaperhe-asiasta, tämä on itseasiassa meidän kaveriporukassa puhututtanut, meitä on hyvin monenlaisia mimmejä siinä mukana, ja osa kokee sen prismaperhe-ajatuksen jotenkin aivan kauhistuttavana ja toiset taas ovat, että se arkihan on itseasiassa prismaperhe-elämän kaltaista, se on aika ihanaa myöskin, että jos tästä vähän laajennetaan tätä aihetta ylipäättään vanhemmuuskeskusteluun ja siihen, miten paljon jostain syystä tuntuu, että meitä vähän pelotellaan sillä lasten hankintaa sillä, että sen jälkeen se elämä on sitä prismaperhe-elämää ja sen jälkeen sitten ei enää nukuta, eikä nautita ainakaan brunssista, eikä illallisista, eikä yhtään mistään muustakaan ja kaikki menee lasten ehdoilla, niin se elämä voi myös muuttua todella paljon parempaan suuntaan ja itseasiassa myöskin prismaperhe-elämä voi joskus olla aika ihanaakin.

Kokko: Kyllä, olet oikeassa, että usein niitä huonoja puolia korostetaan, mutta sitten sitä on niin vaikea etukäteen edes kuvailla, kuinka mahtavaa lasten saanti on ja mitä kaikkea

voimaannuttavaa ja energisoivaa siihen liittyy, mutta tämän kertominen etukäteen on tosi vaikeaa ja mietin Tuija, kun olet tullut puoli vuotta sitten vanhemmaksi, että olisitko voinut kuvitella, mitä kaikkia puolia itsestäsi löydät ja mitä se elämä tulee olemaan sen lapsen kanssa, että voiko sitä kukaan oikein kertoa etukäteen?

Pehkonen: No joo no siis ei voi ja onneksi ei voi, koska sitten myöskin jotenkin ajattelen, että se elämähän on ollut yksi täytenäistä myöskin ennen sitä lasta ja niinhän sen kuuluu olla...

[10:00]... että siinä vaiheessa ei voikaan tietää, mitä se on sen lapsen kanssa, koska nyt jos miettii asiaa taaksepäin, niin enhän minä vaihtaisi yhtään mitään tietenkään siihen vanhaan elämään, vaikka silloin oli ehkä ravintolaillallisia, oli pitkiä aamuja ja oli lökösunnuntaita ja pysty katsomaan Netflixiä vaikka koko päivän, mutta ei tule sellaista hetkeä tai ainakaan vielä ei ole tullut sellaista hetkeä, että olisin mistään hinnasta valmis silti kääntämään kelloa taaksepäin siihen, mutta niinhän sen elämän kuuluu mennä, että ihminen sopeutuu kaikenlaisiin asioihin ja jotenkin tässä vanhemmuudessa, niin ihan kaikki on yllättänyt, mutta ehkä vielä sellainen, jos miettii siitä, että millaista ajatteli, että tämä tulisi olemaan ja tietysti sitä kuulee ihan kauheasti näitä "odotapas sitten kun" -tarinoita ja ne ei yleensä ole mitään kauhean positiivisävytteistä valitettavasti.

Toivottavasti sekin keskustelukulttuuri vähän muuttuisi, mutta aika moni sanoi etukäteen meille, me törmäsimme Eeron kanssa siihen, varoiteltiin siitä, että isä on vähän statistina sen ensimmäisen puoli vuotta, että kyllähän se näin on, että äiti on sille lapselle kaikista tärkein, ei se oikein isää sitten huoli ja näin pois päin, niin minun täytyy sanoa, että meillä se ei kyllä ainakaan ole mennyt niin, että isä on kyllä ollut ihan yhtä tärkeä ja ihan yhtä pätevä vanhempi kuin äiti, vaikkei hänellä olekaan niitä tisuja, joista paljon puhutaan, että entäs sitten se imetys, joka tuntuu olevan vähän se kortti tässä keskustelussa aina kaikkiin tilanteisiin, niin en minä tiedä, miten ikinä maailmassa vaikkapa öistä olisin selvinnyt ilman sitä, että myöskin Eero on siellä välillä heräämässä ja välillä syöttämässä, ja sanotaan vaikkapa sellaisista omista epävarmuuden hetkistä niin se, että miten valtavan iso se hänen roolinsa on ollut, niin ehkä sekin jollain tapaa on yllättänyt, että ehkä niitäkin tarinoita olisi kiva kuulla enemmän, että miten paljon isät voi osallistua ja haluaa osallistua ja että lähtökohta siitä, että molemmat ovat yhtä tärkeitä ja yhtä päteviä vanhempia, niin ehkä jotenkin sitä keskustelua kaipaisi hieman enemmän.

Sitä aina korostetaan sitä äidin mullistusta, mikä on varmasti, sehän on totta ja kyllä itsekin myönnän, että joskus menee vähän siihen, että no mutta mitä kaikkea tässä minulle on tapahtunut ja sitten saattaa vähän unohtaa sen, että itse asiassa se mullistushan on, sille isälle se elämän mullistus ihan yhtä iso, vaikkei hän sitä fyysisesti ole käynyt läpi sitä muutosta.

Kokko: Kyllä, se kuulostaa hienolta, että te olette oikeasti tehneet myös sellaisen jonkinlaisen päätöksen siitä, että te laitatte tämän toimimaan niin, että siihen molemmat vanhemmat lähtevät tasaveroisena mukaan rakentamaan sitä uutta arkea. Ja tämä on ehkä juuri minusta sellainen hyvä tapa, kuulen sitä tosi mielelläni, että te olette sen ikään kuin tunnistanee, että tässä on nyt riski siihen, että ruvetaan selittämään niitä asioita, että tämä on nyt paljon enemmän sen äidin juttuja, isä ei oikeastaan voikaan kaikessa ja muuta.

Mutta siinä päivässä on 24 tuntia, siinä on yötä ja aamua ja toistuvia rutiineja, joissa todella on paljon sitä toistuvaa tekemistä ja juuri sitä metatyötä, mistä tämä keskustelukin lähti liikkeelle, jossa isä voi olla siis paitsi vastuunkantaja, niin hän voi myös tukea imetystilanteita ja tuoda sitä ruokaa ja heijata lasta ja röyhtäyttää lasta ja tehdä kaikenlaisia asioita, jotka liittyvät juuri siihen tilanteen kokonaisvaltaiseen hoitamiseen. Ja tässä jotenkin juuri sen metatyön kautta pystyy myös näkemään, että se ei ole sellainen joko tai, että äiti hoitaa kaiken siinä imetyksessä, isä voi hoitaa kaikenlaista niiden imetystilanteiden hyväksi tai sitten myös voi välillä ruokkia lasta itsenäisesti, mitä isommaksi lapsi kasvaa. Ja välillä on perheitä, joissa lasta pulloruokitaan ja toivomme, että tässä keskustelussa ei mennä ollenkaan siihen, mikä on oikein ja mikä on väärin, koska siinä on monta asiaa, mitkä täytyy ottaa huomioon siinä, että lapsi saa riittävästi ravintoa pikkulapsivaiheessa.

Pehkonen: Joo, siis ei edes sohaista tätä muurahaispesää, että miten lasta tulisi ruokkia, koska se on keskustelu, jossa on ihan mahdotonta voittaa. Mutta minä voisin sanoa sen, että vaikka meidän perheessä, jos mietin niitä, mitkä nyt tuntuvat älyttömän kaukaisilta ne ensimmäiset viikot, niin voin kyllä sanoa, että ne imetyshetket olivat kyllä aika pitkäänkin ihan koko perheen yhteisiä ruokailuhetkiä, että ei siitä hommasta meinannut tulla yhtään mitään ja se, että me saimme paljon neuvoja ja ohjeita ihan sieltä sairaalasta lähtien, että poskia kannattaa hieman kutittaa ja jalkapohjaa kannattaa hieroa ja silti meidän vauva aina nukahti siihen kesken kaiken, niin kyllä siinä tarvittiin yksi jalkapohjaa kutittelemaan ja yksi pitämään lasta paikallaan ja yksi pitämään hänet hereillä ja voin sanoa, että me olimme kyllä aika tiiviisti kolmeen pekkaan koolla silloin alkuaikoina.

Kokko: Sellainen imetystiimi.

Pehkonen: Kyllä, se oli aikamoista.

Kilponen: Te puhuitte paljon näistä ajatuksista ja oletuksista, mitä liittyy vanhempien rooleihin. Mites sitten, kun mennään työelämään, niin minkälaisia ajatuksia ja oletuksia ja ehkä jopa väärinkäsityksiä liittyy siihen, että minkälaista sen työn ja vanhemmuuden yhteensovittaminen on siellä työelämässä?

Kokko: Siinä on juuri monessa organisaatiossa ja monilla toimialoilla ja joissakin työtehtävissä sellaisia ajatuksia, että tämä on todella vaikeaa, jos on äiti ja on pieniä lapsia. Ja kuitenkin sitten tietyt tehtävät on onnistuneet oikein hyvin, että on isä ja pieniä lapsia. Ja tässä halutaan nyt myös haastaa sitä, että miten me teemme ne työpaikkojen rakenteet sellaisiksi, että se vanhemmuus on mahdollista kaikille sukupuolille.

Pehkonen: Joo ja sitten ehkä tuota kautta ajattelen, että sillä päästäisi jo aika pitkälle, jos ei tehtäisi niitä ennako-olettamuksia, että näin täytyy tehdä tai että näinhän nyt meillä on aina tehty meidän firmassa, mutta jotenkin ehkä sillä päästäisiin aika pitkälle, että ei tehtäisi niitä etukäteisolettamuksia, miten asiat on, eikä myöskään tuomittaisi niin kauhean helposti niitä muiden valintoja, koska sen lisäksi, että se vanhemmuus ja siihen liittyvä yhteisöllisyys on ihan älyttömän iso voimavara, niin se voi olla myös ihan älyttömän tuomitseva yhteisö ja sen taakan kantaminen on aika raskasta, että jos jotenkin täytyy todistella sitä, että meillä tehdään asiat oikein ja lapsen parhaaksi.

Koska luulen, että suurin osa kuitenkin lähtökohtaisesti vanhemmista mieltii näitä asioita aika paljon ja luulen, että ulkopuolelta aika harva näkee sitten sinne perheen sisälle, että mikä lopulta on tälle perheelle ollut se paras ratkaisu, että ennemmin yritettäisiin jotenkin ymmärtää ja tsempata ja tukea ihmisiä, mitkä ikinä ne valinnat on olleet, että näin meidän perhe toimii, ja meillä on äiti töissä, ja meillä isä vastaa lapsen hoidosta ja mikä ikinä se kombo onkaan, että siinä olisi minun mielestäni ylipäättään suomalaisessa keskustelukulttuurissa opittavaa, että se menee niin helposti sellaiseen vastakkainasetteluun ja ajetaan toinen osapuoli nurkkaan ja ristiinnaulitaan ja kerrotaan, että tuo on niin väärin. Mutta mitä jos ennemmin lähtisi siitä, että yrittäisi ymmärtää sitä toista ja jos näkee, että jossain mennään päin seinää, niin ennemminkin yritettäisiin tarjota apua ja näin poispäin.

Kokko: Se on äärettömän iso taitolaji, että miten me herättelemme ehkä toisiamme ajattelemaan vähän uudella tavalla tai näkemään asioita eri näkökulmista. Ja silloinhan se voi olla sellainen pienikin signaali siitä, että hei, että kaveripiirissä on nyt tämännäköistä liikkeellä, tai työelämässä puhutaan, media puhuu tämäntyyppisistä asioista, me nostamme tämäntyyppisiä asioita keskusteluun. Ja muutenkin se keskustelu, että siitä lähdettäisiin herättelemään, että hei, voisiko tosiaan ajatella näin, että meillä on hirveän erilaisia tapoja olla vanhempia, meillä on erilaisia taustoja ja jonkun pitää tehdä isokin pesäero ehkä siihen edeltävän polven tapaan, koska haluaa juuri omassa perheessään tehdä toisin, että mikä se pesäero on, minkälaisia asioita siellä on, mitä asioita siellä vanhemmuudessa haluaa kuljettaa mukana sieltä lapsuuden perheestä ja mihin haluaa ehkä tehdä toisenlaisia, tämän hetken, tämän nykyisen yhteiskunnan ikään kuin jopa työelämän vaatimia ratkaisuja, niin se on hyvin mielenkiintoinen, siinä ei ole yhtä oikeaa tapaa.

Kilponen: Miten te kuvailisitte, että mitä se tasa-arvoinen vanhemmuus työelämässä on ja mitä se sitten toisaalta taas ei ole?

Pehkonen: No tietysti se on ainakin sitä, että naisilla ja miehillä ja kaiken sukupuolisilla on yhtäläiset mahdollisuudet siihen urakehitykseen ja samanlainen palkka sukupuolesta ja vanhempainvapaista huolimatta ja että yhdenkään naisen ei tarvitsisi miettiä, että onko nyt työelämän kannalta oikea aika esimerkiksi vauvahaaveille tai että yksikään nainen ei joutuisi läpikäymään niitä ajatuksia, että minua pelottaa kertoa työnantajalle tai yrittäjänä yhteistyökumppaneille tai tilaajille tai asiakkaille, että olen raskaana. Ehkä näitä asioita on tietysti paljon miettinyt viimeisen puolentoista vuoden aikana, ja varmasti asioista puhuminen on tässä avainasemassa, että näitä asioita tehtäisiin näkyväksi ja myös muuten miehiä kaivattaisiin ja tarvittaisiin tähän keskusteluun.

[20:08]

Kokko: Kyllä, raskaus- ja perhevapaasyrjintä on valitettavan yleistä ollut vielä ihan viime vuosina ja aika graaveja esimerkkejä on tullut välillä ja niitä on sitten mediaa myöten käsitelty. Elikkä nollatoleranssi raskaus- ja perhevapaasyrjinnälle, ja jatkan myös tosiaan isien roolista, että yhtä lailla kun Tuija puhui tästä ja juuri näin, että nainen ei saisi joutua pelkäämään sitä pohtiessaan, että onko nyt oikea aika uneksia lapsen saamisesta, niin myöskään, ettei miehen tarvitse pelätä ottaa puheeksi pitkää perhevapaata.

Pehkonen: Kyllä.

Kokko: Että olen huomannut sen monesta meidän yhteistyöorganisaatiosta, että siinä on vielä vähän sellaista pientä pelkokerrointa, ehkä siellä omassa yrityksessä tai omassa firmassa ei ole koskaan aikaisemmin ollut isää, joka olisi jäänyt pitkälle vapaalle, että olenko minä nyt se ensimmäinen ja miten tämän uskaltaa ottaa puheeksi ja mitä ne työkaverit tähän kommentoi.

Pehkonen: Ainakin itse ajattelen, että jos ei ole mitään hyvää sanottavaa, niin sitten ehkä kannattaa pitää ne mölyt mahassaan, mutta mitä tulee ylipäätään vanhemmuuden ja työelämän yhteensovittamiseen, niin ne herättävät paljon tunteita, ne ovat arkoja aiheita, kun ne menevät niin syvälle jotenkin siihen ylipäätään siihen ihmisyyteen ja sitten myöskin pelko on sellainen asia, että moni ei uskalla avata suutaan niistä haasteista, joita kohtaa, koska konkreettisesti pelkää työpaikkansa puolesta, se on yksi aika iso syy. Jotenkin myös ehkä se ristiriita siitä, että voiko näistä asioista valittaa, että elämään on tullut maailman ihanin asia, se pieni vauva, ja sitten samaan aikaan se tunne siitä, että tämän takia minä en työelämässä ehkä kelpaakaan, niin se on niin iso, että sitä on tosi vaikea käsitellä edes oman pään sisällä.

Kokko: Kyllä, sitten haluaisin kuitenkin myös nostaa positiivisia asioita esille, että esimerkiksi kun vanhemmuus kuitenkin jatkuu useita vuosia, ja pitkälle, ja vielä nykyisin saattaa olla, että aikuistuvat nuoret asuvat kotona, niin sinne tulee paljon erilaisia vaiheita ja esimerkiksi lasten sairastuminen, niin niissä poissaoloista on tapahtunut kyllä hyvin paljon sellaista tasaantunutta kehitystä siitä, että sekä isät että äidit, kaikki vanhemmat osallistuvat sairaan lapsen hoitamiseen, että se on minusta tosi hieno signaali ollut, että ei oleteta, että äiti jää silloin koko ajaksi kotiin hoitamaan lasta, vaan sitten voidaan esimerkiksi jakaa, että jos lapsi on poissa neljä päivää hoitopaikasta tai koulusta ja sitten joudutaan miettimään ne hoitojärjestelyt, niin sitä yleensä suomalaiset perheet tai Suomessa asuvat perheet hyvin paljon jo jakavat.

Ja sitten toisaalta on näitä yrityksiä ja organisaatioita, joissa tehdään todella aktiivisia kehittämistoimia sekä siellä kulttuurisella puolella, asenteissa ja toimintamalleissa ja sitten ihan tehdään pelisääntöjä ja valmennetaan esihenkilöitä ja puhutaan näistä asioista, että hei, miten me luodaan sellaista perheystävällistä, isäystävällistä ja tasa-arvoista työkulttuuria.

Pehkonen: Onpa hyvä Anna, että otit tähän myöskin näitä hyviä asioita esiin, kun tämä on sellainen aihe, että huomaan, että minullakin savu korvista nousee, kun täällä puhisee. Paljon on menty eteenpäin ja on todella paljon onneksi esimerkkejä siitä, että miten asiat voi myös tehdä oikein ja hyvin.

Kilponen: No hei, minkälaista keskustelua tähän tasa-arvoisen vanhemmuuden ympärille kaivattaisiin lisää, kun Tuija tuossa mainitsit, että tämä lähtee vähän tällaisille negatiivisille kierroksille tämä keskustelu, niin minkälaista keskustelua tähän tarvittaisiin nyt?

Pehkonen: No ehkä juuri niitä esimerkkejä siitä, että miten asiat voisi myöskin tehdä, että jotenkin se ei menisi siihen, että ajateltaisiin, että se on esimerkiksi yrityksiltä jotain aina pois, jos tulee niitä lapsia ja näin poispäin. Että jotenkin ajattelen, että on myöskin niin paljon firmoja, jotka tekee asiat hienosti ja esimerkillisesti ja joissa se on yrityksen arvoissa ja se on ihan valtava voimavara ja etu, että sellaisia on, ja tietysti puhun nyt yrityksistä, mutta yrittäjillä se koskee yhteistyökumppaneita ja asiakkaita ja näin poispäin, mutta ehkä niistä jotenkin sitä mallia ja esimerkillisyyttä nimenomaan sen positiivisen kautta, niin ehkä sitä kaivattaisiin

lisää. Ja sitten olisi tosi kiva, että tässä kun aika usein valitettavasti se on niin, että tällaisissakin asioissa sitten äänessä tässäkin on kolme naista nyt tästä asiasta savut korvissa möyhöttämässä, mutta olisi kiva, että myöskin isket olisi enemmän äänessä ja ikään kuin että sitä keskustelua vähän laajennettaisiin.

Kokko: Ja se perustavanlaatuinen ajatus, että tasa-arvo hyödyttää kaikkia, se ei ole keneltäkään pois. Mitä tasa-arvoisempi ja yhdenvertaisempi työelämä meillä on, sitä vahvempia me olemme sekä yksilöinä, perheinä, että koko kansakuntana. Ja globaaleilla työmarkkinoilla paljon puhutaan jo tästä yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta ja on huomattu, jos otetaan ihan ääriesimerkkejä, että moni yritys on huomannut, että esimerkiksi se, että nainen onkin päätenyt sinne ylimpään johtoon tai toimitusjohtajaksi, niin saattaa olla sen firman menestyksen ja tuloksellisuuden kannalta huippuvalinta. Että naisten johtamat yritykset ovat itse asiassa pärjänneet kilpailuissa äärettömän hyvin.

Ja sitten taas toisaalta haluan sanoa sitä, että meillä on mahdollisuus koko ajan vaikuttaa siihen, miten me tuemme toisiamme, tai sitten pahimmillaan myös kamppitamme toistemme tekemillä ratkaisulla sitä, että tavallaan jatkuuko hyvän kierre vai jatkuuko sellainen ikävä ja negatiivinen kierre. Ja toivon myös tosi paljon sydämestäni sellaista hyvää kierrettä ja positiivista suhtautumista ja uteliaisuutta, että hei, näinkin voisi tehdä ja kokeillaanko tällaista ja toimisiko tämä meidän perheessä, että kokeillaan, että ennen kuin tuomitaan, niin voitaisiin olla uteliaita.

Kilponen: Hei kiitos Anna ja Tuija tosi paljon hyvästä keskustelusta!

Pehkonen: Kiitos kovasti, olipas hyvät keskustelut, ja hyvä vähän päästellä höyryjä ilmoille. Ja haluan ehkä myös sanoa tällaisena loppukaneettina, että aina kun tulee vastaan niitä tilanteita, että huomaa millä tahansa tasolla sitä epätasa-arvoista kohtelua tai syrjintää, tai sitä huumoriin verhottua epätasa-arvoa, niin olisi ihan mahtavaa, jos tämä maailma pikkuhiljaa muuttuisi siihen, että niihin tilanteisiin uskallettaisiin myöskin puuttua aina ja heti, vaikkei se niin helppoa olisikaan, koska peräänkuulutan joka ikisen vastuuta, myös ikään kuin hiljaisten hyväksyjien vastuuta siinä, että tämä maailma pikkuhiljaa muuttuisi näiden asioiden osalta. Tähän voisi sanoa, että ugh, olen puhunut.

Kokko: Kyllä, tasa-arvo on tosiaan jokaisen oikeus, jokaisen velvollisuus, ja jokainen voi tehdä, olipa sitten esihenkilö, työntekijä, yrittäjä, pienyrittäjä, missä tahansa ammatissa, kaikki vanhemmat, me vanhemmat, me työssä olevat, kaikki voivat tehdä vanhemmuuden ja tämän oman elämäntilanteen ja työn yhteensovittamiseksi paljon ja myös kannustaa ja tukea toisiaan. Tehdään hyvää, tasa-arvoista yhteiskuntaa.

[27:36 äänite päättyy]